

Κοινωνικοοικονομική Αποτίμηση του Κλάδου της Κινητής Τηλεφωνίας στην Ελλάδα

6/5/2009

Σκοπός της μελέτης

- Εξέταση της συνεισφοράς του κλάδου της κινητής τηλεφωνίας στην οικονομία, την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία της χώρας καθώς και των προοπτικών του.
- Κατανόηση των βασικών προκλήσεων του κλάδου και εντοπισμός απαιτούμενων θεσμικών παρεμβάσεων.
- Ενημέρωση των εταιρειών του κλάδου, του γενικού κοινού και των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων του τηλεπικοινωνιακού κλάδου.

Ομάδα έργου

- ICAP GROUP – Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Ομάδα Έρευνας Κινητών και Ασύρματων Εφαρμογών (Wireless Research Center)
- TNS ICAP

Προσέγγιση της μελέτης

- Πρωτογενής έρευνα στο γενικό κοινό (αντιπροσωπευτικό δείγμα 1000 ατόμων)
- Πρωτογενής έρευνα στην επιχειρηματική κοινότητα (500 ΑΕ & ΕΠΕ επιχειρήσεις και 500 ΟΕ, ΕΕ και Ελεύθερους Επαγγελματίες).
- Ανάλυση της οικονομικής συνεισφοράς του κλάδου της κινητής τηλεφωνίας.
- Έρευνα σε δευτερογενείς πηγές πληροφοριών
- Μελέτες περίπτωσης (case studies) στο Δήμο Τρικκαίων, στο «Χαμόγελο του Παιδιού» και στην εταιρεία «Γερμανός»
- Συνεντεύξεις με 15 στελέχη των εταιρειών, 15 δημόσιους φορείς (Υπουργεία, Δήμοι, Νομαρχίες, Περιφέρειες, ΕΕΤΤ, ΕΕΑΕ, κόμματα), 3 μη κυβερνητικές οργανώσεις και 3 ΜΜΕ

Βασικά Συμπεράσματα της Μελέτης

Ο κλάδος έχει σημαντική θετική συνεισφορά στην εθνική οικονομία και την κοινωνία

- Συνεισφέρει στο ΑΕΠ, στην αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στα δημόσια έσοδα, στην ποιότητα ζωής των πολιτών, κ.ά.

Ο ανταγωνισμός στον κλάδο λειτουργεί ικανοποιητικά

- Οι μελλοντικές τάσεις πιθανώς να οδηγήσουν σε μεταβολή των σημερινών ανταγωνιστικών ισορροπιών

Ο κλάδος έχει εισέλθει σε φάση κορεσμού

- Η τάση των εσόδων και των κερδών αναμένεται πτωτική τα επόμενα χρόνια, για πρώτη φορά στην ιστορία του κλάδου
- Το μέλλον του κλάδου θα εξαρτηθεί σημαντικά από την ικανότητα του να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες

Βασικά Συμπεράσματα της Μελέτης (συνέχεια)

Η κοινή γνώμη και ο επιχειρηματικός κόσμος έχουν θετική αντίληψη για τον κλάδο

- Ο κλάδος συνεισφέρει στην ασφάλεια και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των πολιτών
- Η κινητή τηλεφωνία αυξάνει την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων

Ο κλάδος μπορεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας και τη μείωση του ψηφιακού χάσματος

Ο κλάδος χαρακτηρίζεται από ένα επισφαλές επενδυτικό περιβάλλον που εισάγει προκλήσεις:

- Διαδικασία αδειοδότησης σταθμών βάσης
- Ανησυχίες κοινού σχετικά με πιθανές επιπτώσεις στην υγεία
- Φορολόγηση των υπηρεσιών του κλάδου
- Κανονιστικές παρεμβάσεις, ειδικά σε ότι αφορά τα τέλη τερματισμού

Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

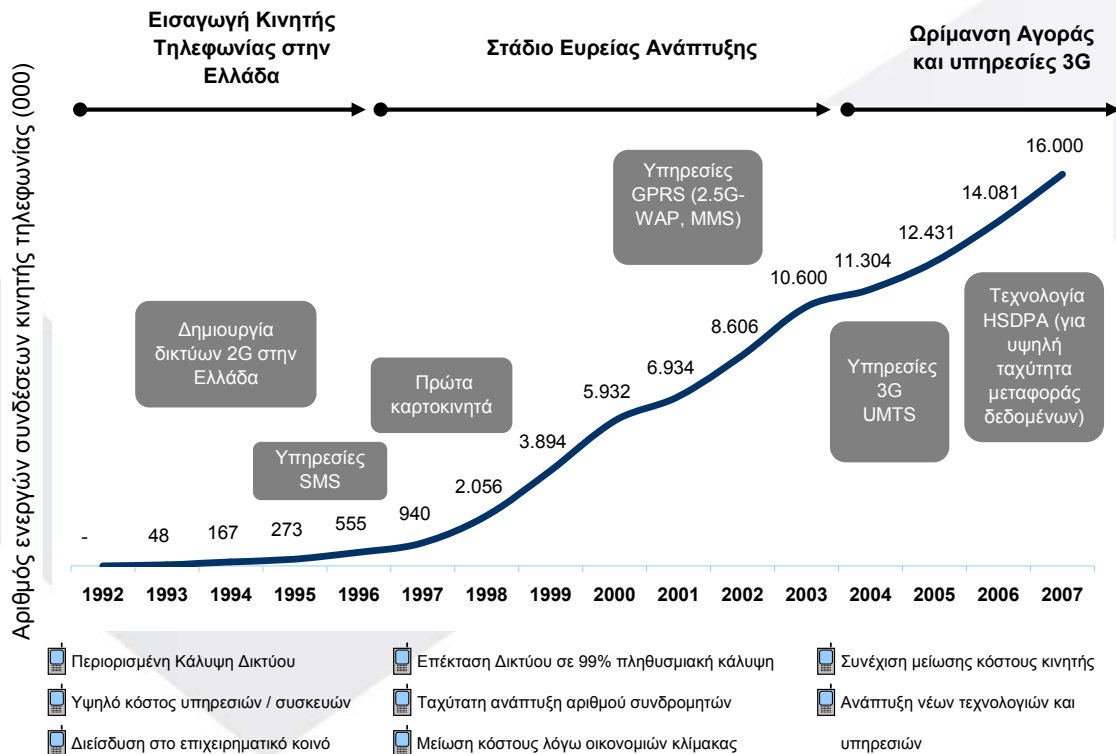
Ιστορική Εξέλιξη και Διείσδυση Κινητής Τηλεφωνίας

Μέσα σε 15 έτη η κινητή τηλεφωνία έχει επιτύχει να γίνει μία υπηρεσία με σχεδόν καθολική χρήση.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Ιστορική Εξέλιξη Κινητής Τηλεφωνίας στην Ελλάδα

Πηγή: Ανάλυση ICAP

Διείσδυση

- Ποσοστό διείσδυσης 146% το 2007 και 168% το 2008
- Ποσοστό γεωγραφικής κάλυψης δικτύου σχεδόν 100% της χώρας
- Ποσοστό πληθυσμού που κάνει χρήση κινητού 82%

Κύκλος εργασιών

Με έσοδα στην Ελλάδα της τάξης των €4,6 δισ. το 2007, η κινητή τηλεφωνία είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός, σε μέγεθος, κλάδος.

Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

Οικονομικά Στοιχεία

7 GROUP

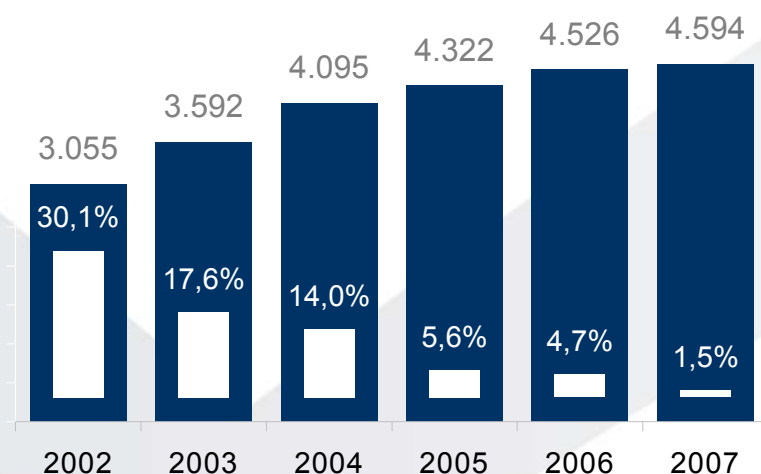
Ο ρυθμός αύξησης εσόδων και κερδών του κλάδου βαίνει μειούμενος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Έσοδα Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

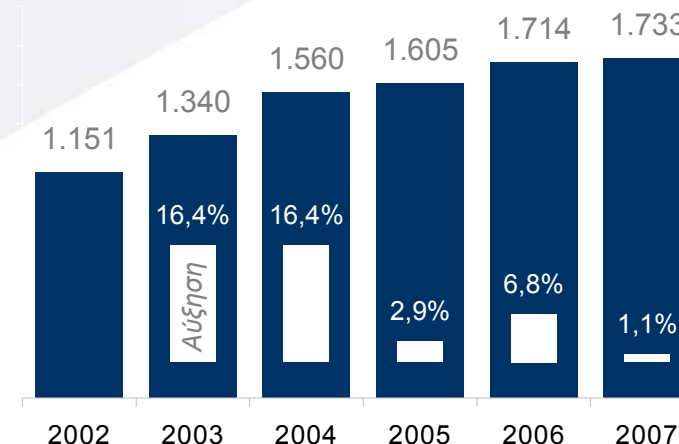
Συνολικά Έσοδα Κλάδου

Πηγή: Ισολογισμοί Εταιριών, ICAP

Κέρδη Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

Κέρδη προ-Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων

Πηγή: Ισολογισμοί Εταιριών, Ανάλυση ICAP

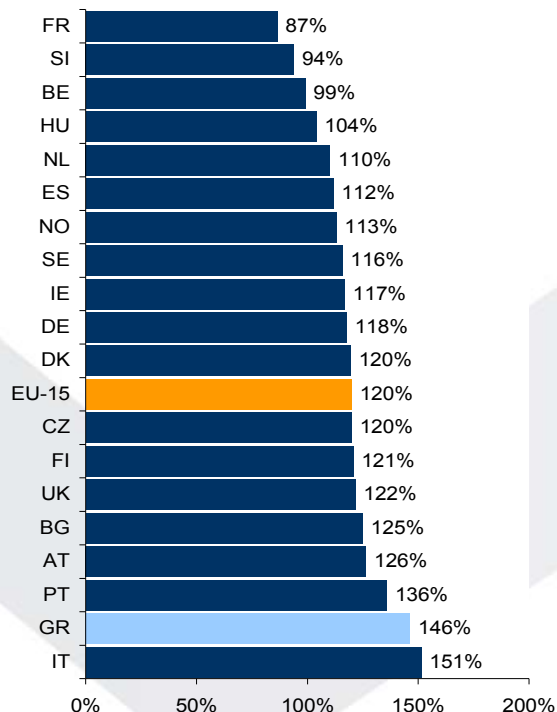
Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

Υπηρεσίες 2ης Γενιάς - Υπηρεσίες Φωνής

Οι υπηρεσίες φωνής έχουν φτάσει πλέον σε κορεσμό.

Βαθμός Διείσδυσης Κινητής

Κινητή τηλεφωνία σε σχέση με σταθερή τηλεφωνία

Η κινητή τηλεφωνία αποτελεί πλέον τον πιο σημαντικό κλάδο της αγοράς των τηλεπικοινωνιών, έχοντας ξεπεράσει σε βαθμό χρήσης τη σταθερή τηλεφωνία σε 16 από τις χώρες της ΕΕ-27.

Όγκος των κλήσεων μέσω κινητού

Ο όγκος των κλήσεων αυξήθηκε κατά 50% από το 2004 ως το 2008, με τους Έλληνες να μιλάνε 157 λεπτά το μήνα κατ' άτομο.

Μείωση Ρυθμού Αύξησης της Διείσδυσης

Ο ρυθμός αύξησης για το 2008 σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαμορφώθηκε στο 4,6%, σημαντικά μικρότερος από τα επίπεδα του 8,1% και 8,9% που παρατηρήθηκαν το 2006 και 2007 αντίστοιχα.

Γενικά Χαρακτηριστικά του Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

Υπηρεσίες 3ης Γενιάς - Υπηρεσίες Μεταφοράς Δεδομένων

Η Ελλάδα παρουσιάζει υστέρηση στην ανάπτυξη και χρήση υπηρεσιών 3G.

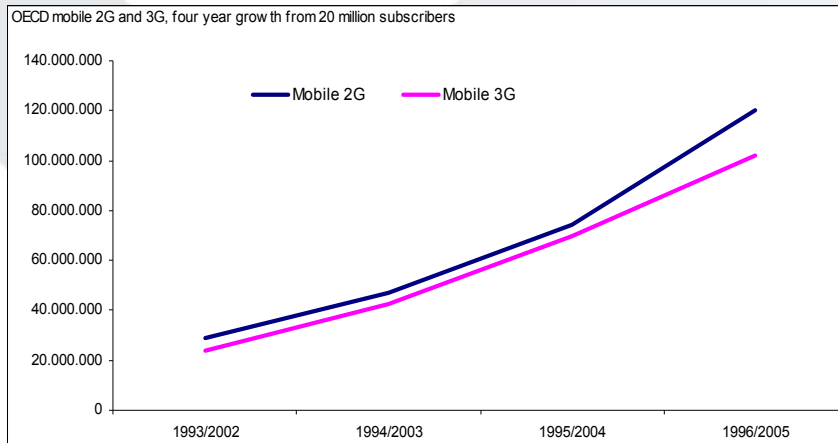
Υιοθέτηση δικτύων 3G

Η υιοθέτηση δικτύων τρίτης γενιάς (3G), ακολουθεί παγκοσμίως την αρχική ανάπτυξη των δικτύων δεύτερης γενιάς (2G) με καθυστέρηση περίπου εννέα ετών. Τα δίκτυα 3G χρησιμοποιούνται σήμερα περισσότερο για φωνητικές κλήσεις παρά για πρόσβαση σε υπηρεσίες δεδομένων.

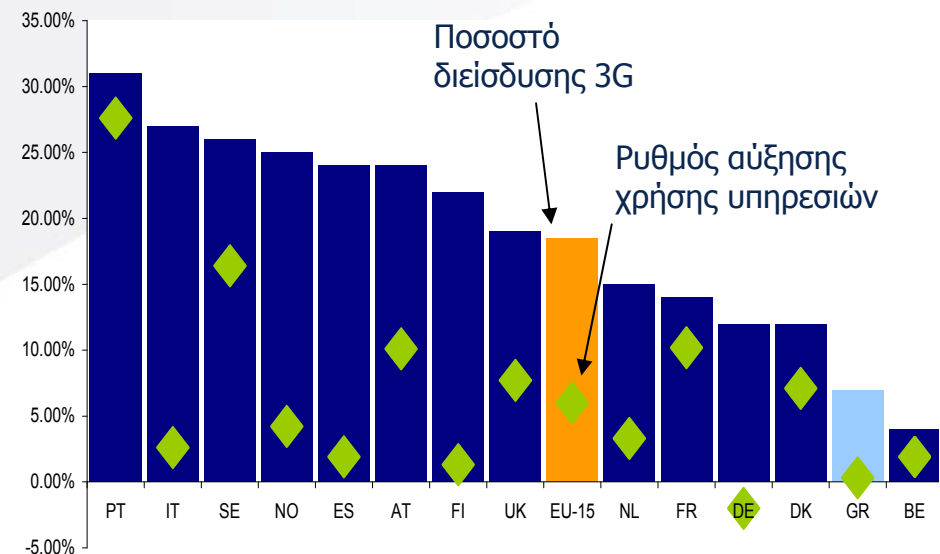

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Ανάπτυξη συνδρομών 2G και 3G σε 4 έτη, από 20εκ. συνδρομές

Διείσδυση 3G στην ΕΕ και ρυθμός αύξησης χρήσης υπηρεσιών δεδομένων (Q1 2008)

Πηγή: European Wireless Matrix, Q3 2008

Επίδραση του Κλάδου στην Οικονομία

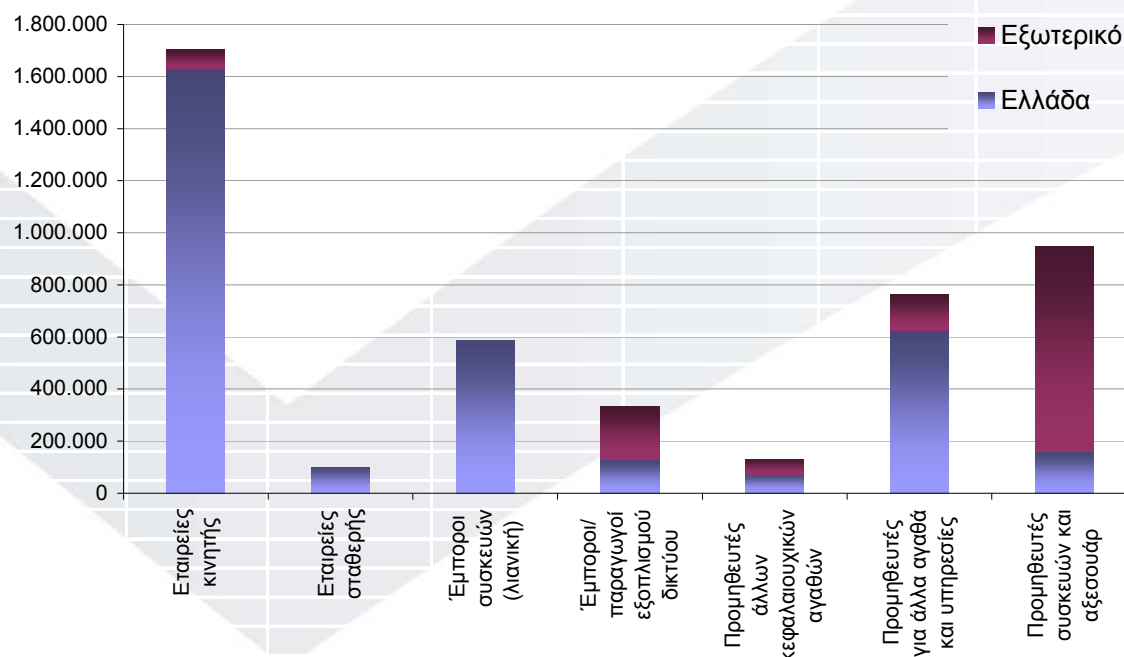
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Το 70% της προστιθέμενης αξίας του κλάδου παράγεται στην Ελλάδα.

Διάρθρωση Προστιθέμενης Αξίας ανά Κλάδο σε Ελλάδα και Εξωτερικό

(ποσά σε χιλ. €)

Κατανομή προστιθέμενης αξίας ανά κλάδο

Το 49% της προστιθέμενης αξίας που παράγεται στην Ελλάδα αφορά στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας.

Το 19% αφορά στους εμπόρους πακέτων και συσκευών

Το 18% αφορά σε προμηθευτές άλλων προϊόντων και υπηρεσιών (με μεγαλύτερες κατηγορίες εξόδων τη διαφήμιση και τα ενοίκια γραφείων και χώρων τοποθέτησης κεραιών)

Επίδραση του Κλάδου στην Οικονομία

Συνεισφορά στο ΑΕΠ

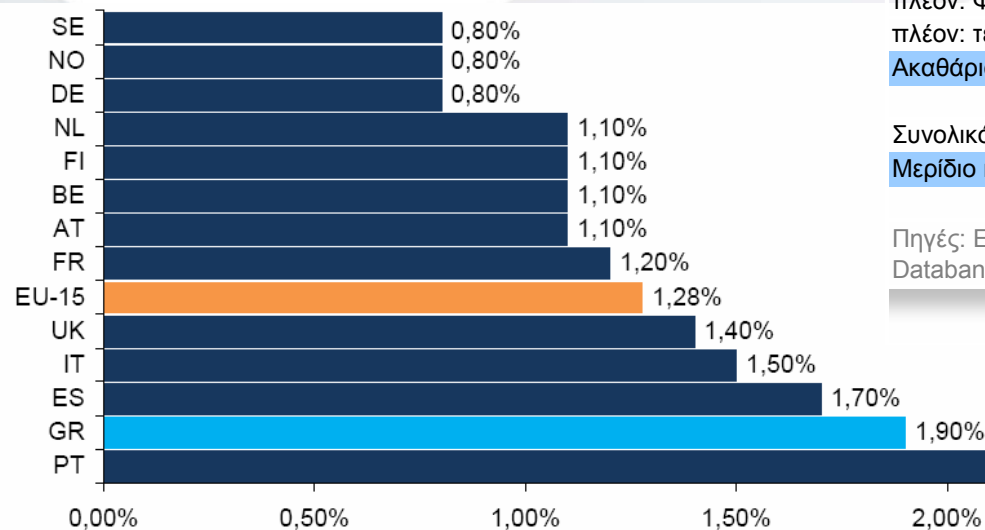
Η συνεισφορά του κλάδου στην οικονομία είναι σημαντική και προσεγγίζει το 2% του ΑΕΠ

11 GROUP

Συνεισφορά στην ΑΠΑ και στο ΑΕΠ

Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του κλάδου κινητής τηλεφωνίας που παράγεται στην Ελλάδα ανέρχεται σε **€3.305 εκ.**

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του κλάδου και των προμηθευτών του εκτιμάται ότι ανέρχεται σε **€4.404 εκ.**

Πηγή: Merrill-Lynch (2008) European Wireless Matrix Q3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Υπολογισμός Συνεισφοράς Κινητής Τηλεφωνίας στο ΑΕΠ 2007

(ποσά σε χιλ. €)

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (Ελλάδα και εξωτερικό)	4.572.141
μείον: πληρωμές προς προμηθευτές εξωτερικού	1.266.472
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (Ελλάδα)	3.305.669
πλέον: ΦΠΑ	868.707
πλέον: τέλος κινητής τηλεφωνίας	229.600
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κλάδου (Ελλάδα)	4.403.975

Συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν Ελλάδας (2007)	228.949.000
Μερίδιο κλάδου στο ΑΕΠ	1,92%

Πηγές: Επεξεργασία οικονομικών καταστάσεων παρόχων, Gfk Hellas, ICAP Databank, Τράπεζα της Ελλάδος

Επίδραση του Κλάδου στην Οικονομία

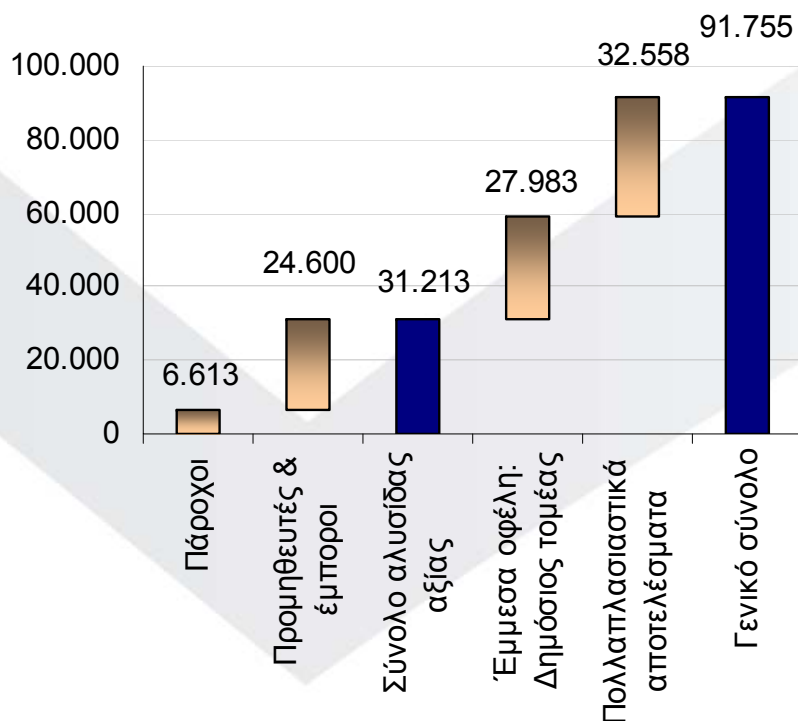
Επίδραση στην αγορά εργασίας

Ο κλάδος της κινητής τηλεφωνίας εκτιμάται ότι επιδρά στην απασχόληση δημιουργώντας συνολικά 92 χιλ. θέσεις εργασίας με συνολικό ακαθάριστο εισόδημα €2.542 εκ.

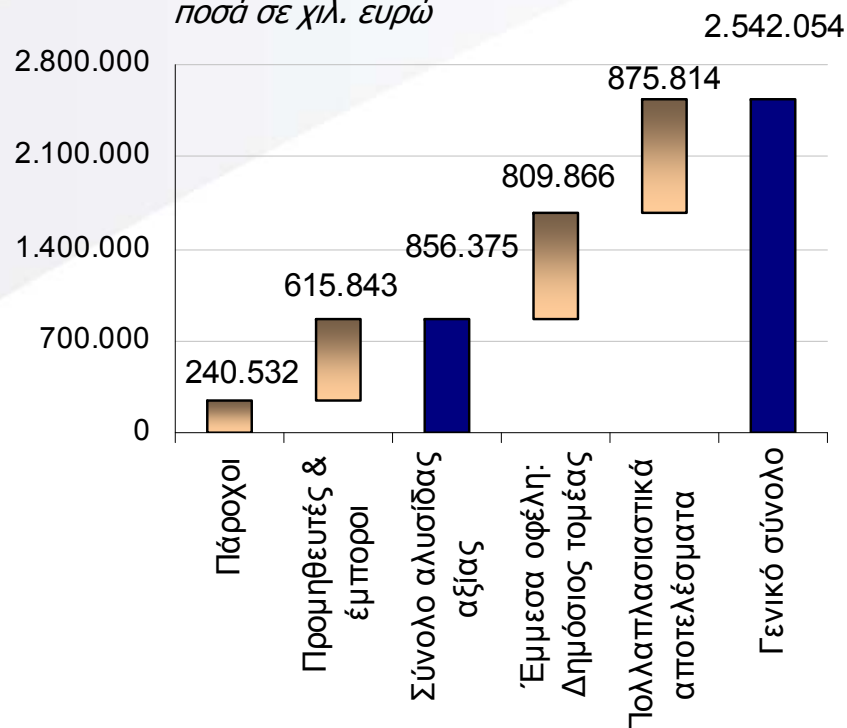
Ανάλυση επιδράσεων στην αγορά εργασίας

Αριθμός εργαζομένων

Σύνολο εισοδημάτων εργαζομένων

ποσά σε χιλ. ευρώ

Η παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στις εταιρείες του κλάδου ανέρχεται σε **€246 χιλ.** ενώ ο μέσος ετήσιος ακαθάριστος μισθός **σε €36 χιλ. έναντι €26,9 χιλ.** κατά μέσο όρο στην ελληνική οικονομία (2007).

Επίδραση του Κλάδου στην Οικονομία

Επίδραση του κλάδου στα δημόσια έσοδα

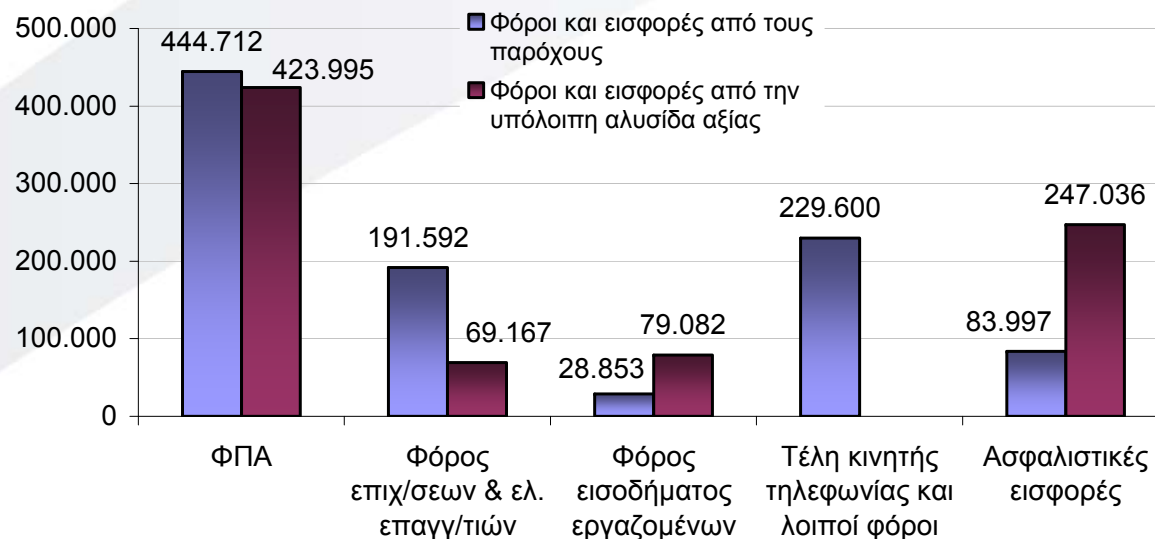
Τα δημόσια έσοδα που προέρχονται από τον κλάδο αντιστοιχούν με το άθροισμα των δημόσιων επενδύσεων βάσει προϋπολογισμού 2008 για την εκπαίδευση και τη βιομηχανία.

- Το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία απορροφούν το 41% του συνόλου των εισοδημάτων που δημιουργεί ο κλάδος στην Ελλάδα.
- τα δημόσια έσοδα και οι ασφαλιστικές εισφορές που δημιουργεί ο κλάδος ανέρχονται σε 1,8 δις και αποτελούν το 0,8% του ΑΕΠ.

Ανάλυση Δημόσιων Εσόδων

(ποσά σε χιλ. €)

Η συνεισφορά του κλάδου στην οικονομία μελλοντικά εξαρτάται από την ανάπτυξη εσόδων από νέες υπηρεσίες

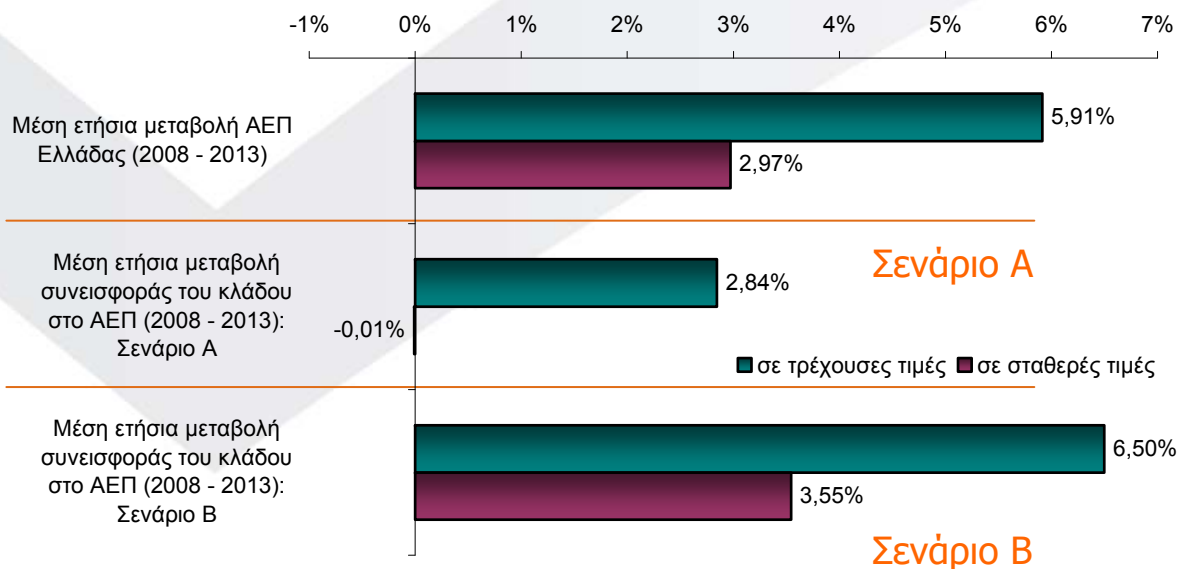

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Σενάριο A: Χωρίς ανάπτυξη εσόδων από νέες υπηρεσίες:

- Η συνεισφορά του κλάδου στο ΑΕΠ μειώνεται κατά 0,1% το 2013 και το μερίδιο του κλάδου στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας μειώνεται σε 1,61% το 2013 από 1,92% το 2007.
- Η απασχόληση μειώνεται κατά 11 χιλ. θέσεις εργασίας, από 92 χιλ. το 2007 σε 81 χιλ. το 2013
- Τα δημόσια έσοδα και οι ασφαλιστικές εισφορές αυξάνονται σε €2.152 εκ. το 2013 από €1.819 εκ. το 2007

Εκτίμηση μεριδίου κλάδου στο ΑΕΠ το 2013

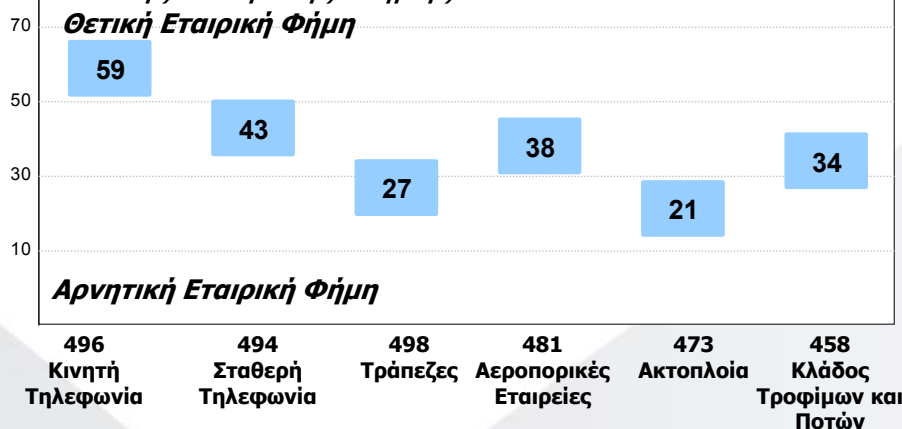
Σενάριο B: Με σημαντική ανάπτυξη εσόδων από νέες υπηρεσίες:

Η συνεισφορά του κλάδου στο ΑΕΠ αυξάνεται κατά 23% το 2013 ενώ το μερίδιο του κλάδου στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας αυξάνεται σε 1,99%, δημιουργούνται 8 χιλ. επιπρόσθετες θέσεις εργασίας και συνολικά φτάνουν τις 100 χιλ. και τα δημόσια έσοδα αυξάνονται σε €2.654 εκ.

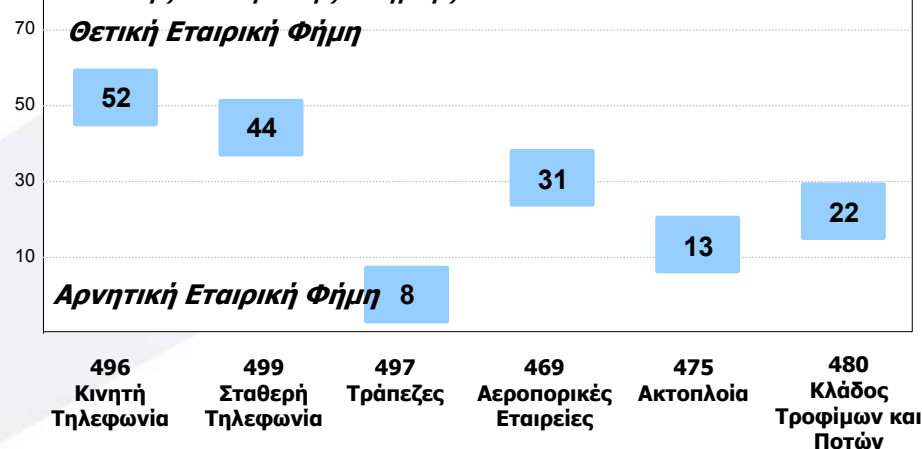
Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στην Επιχειρηματική Κοινότητα αλλά και στο Γενικό Κοινό

Η απόδοση του κλάδου την κινητής τηλεφωνίας εμφανίζει τον υψηλότερο δείκτη εταιρικής φήμης.

Δείκτης Εταιρικής Φήμης: Α.Ε. – Ε.Π.Ε.

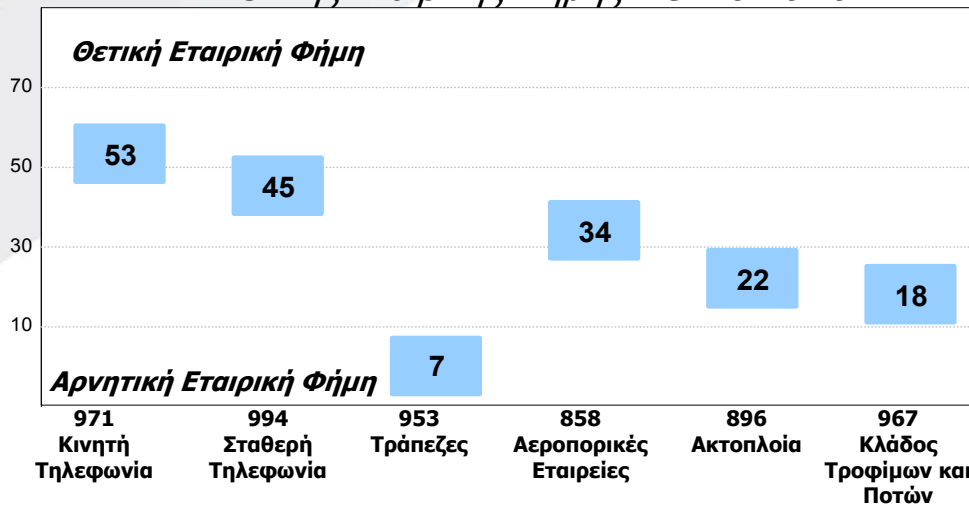

Δείκτης Εταιρικής Φήμης: Ο.Ε. – Ε.Ε. – ΕΛ.ΕΠ

Δείκτης Εταιρικής Φήμης: Γενικό Κοινό

Ο Δείκτης Εταιρικής Φήμης (TRI*M – Corporate Reputation Index) προκύπτει από τη σύνθεση 5 παραγόντων για τον κλάδο: Συνολική Φήμη, Ευνοϊκή Γνώμη, Εμπιστοσύνη, Επιτυχία, Ποιότητα Προϊόντων και Υπηρεσιών, Πηγή TNS ICAP

Συνεισφορά στην Επιχειρηματική Κοινότητα

Έρευνα σε επιχειρήσεις

16 GROUP

Αμεσότητα στην επικοινωνία και διευκόλυνση των καθημερινών επαγγελματικών αναγκών είναι οι βασικότεροι λόγοι που αναγνωρίζει το κοινό των επιχειρήσεων σαν πλεονεκτήματα από τη χρήση του κινητού τηλεφώνου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Άμεση επικοινωνία ακόμα και εκτός επαγγελματικού χώρου

Περίπου 7 στις 10 μεγάλες επιχειρήσεις και 6 στις 10 μικρότερες επιχειρήσεις αναγνωρίζουν ως βασικό πλεονέκτημα της κινητής τηλεφωνίας, τη δυνατότητα επικοινωνίας εκτός του επαγγελματικού τους χώρου.

Αίσθηση ελευθερίας στην επικοινωνία

Ιδιαίτερα για τις μικρότερες επιχειρήσεις αναγνωρίζεται -σε αρκετά μεγαλύτερο βαθμό, σε σχέση με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις- η διευκόλυνση της άμεσης επικοινωνίας όπου και όποτε θελήσουν.

Επικοινωνία με συνεργάτες

Το σύνολο των επιχειρήσεων, σε αρκετά υψηλό ποσοστό αναγνωρίζει σαν πλεονέκτημα την άμεση επικοινωνία, («ανά πάσα στιγμή») με συνεργάτες εντός ή εκτός του επαγγελματικού χώρου.

Αντιλαμβανόμενα οφέλη / πλεονεκτήματα από τη χρήση κινητού τηλεφώνου - Αυθόρμητα

Συνεισφορά στην Επιχειρηματική Κοινότητα

Έρευνα σε επιχειρήσεις

17 GROUP

Η χρήση του κινητού τηλεφώνου για μια επιχείρηση αποτελεί ζωτικό τμήμα για την διεκπεραίωση των επαγγελματικών της δραστηριοτήτων.

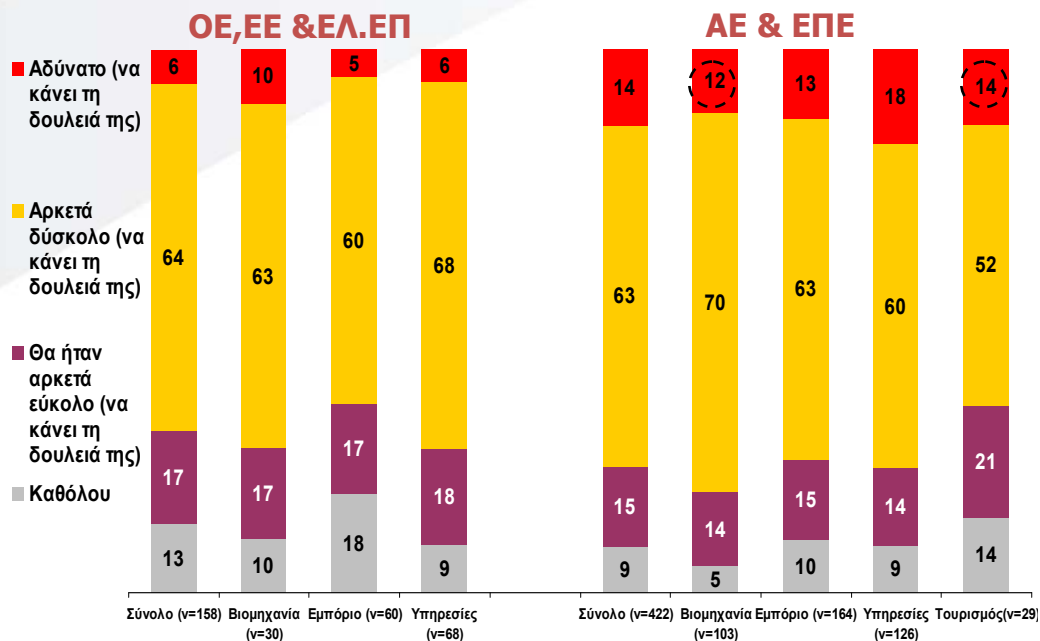

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Η χρήση του κινητού τηλεφώνου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επαγγελματικής δραστηριότητας

Περίπου 7 στις 10 από τις μικρότερες επιχειρήσεις και 8 στις 10 από τις μεγαλύτερες θεωρούν αδύνατο / αρκετά δύσκολο να διεκπεραιώσουν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες χωρίς τη χρήση του κινητού τηλεφώνου.

Αναγκαιότητα της χρήσης κινητού τηλεφώνου για τη λειτουργία της επιχείρησης

Η δραστηριοποίηση των εταιριών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα κρίνεται ότι έχει συμβάλει στην παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών στις επιχειρήσεις.

Η ανάπτυξη των εταιριών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα προσφέρει πολλαπλά οφέλη στις επιχειρήσεις

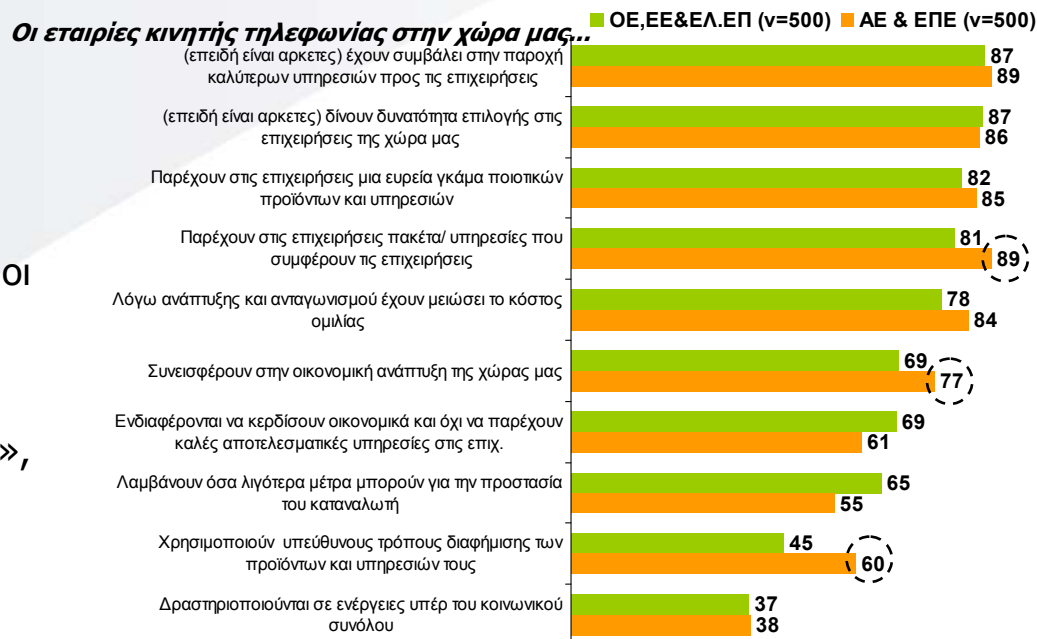
Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αναφέρει ότι οι εταιρείες παρέχουν πακέτα/ υπηρεσίες που συμφέρουν & λόγω ανάπτυξης και ανταγωνισμού έχουν μειώσει το κόστος ομιλίας

Θετικότερη εικόνα έχουν οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις

Σε συνολικότερο επίπεδο είναι εμφανές ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις, φαίνεται να έχουν μια πιο αυστηρή στάση (σε σχέση με τις μεγαλύτερες) σε θέματα όπως «παροχή υπηρεσιών που συμφέρουν τις επιχειρήσεις», «συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας», «χρησιμοποιούν υπεύθυνους τρόπους διαφήμισης των προϊόντων και υπηρεσιών».

Απόψεις για τη χρήση της κινητής τηλεφωνίας σε προεπιλεγμένα κριτήρια

Δύο υψηλότερες διαβαθμίσεις
(4=συμφωνώ και 3=μάλλον συμφωνώ)

Θετικότερη επιρροή της κινητής τηλεφωνίας στο σύνολο των επιχειρήσεων σε πολλαπλές παραμέτρους.

Ιδιαίτερη ωφέλεια για τον κλάδο των ελευθέρων επαγγελματιών

Καθολική αναγνώριση για την ωφέλεια της κινητής τηλεφωνίας στον κλάδο των ελευθέρων επαγγελματιών αναγνωρίζεται τόσο από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις (97%) όσο και από τις μικρότερες (92%).

Κινητή τηλεφωνία και νέες τεχνολογίες

Η μεγάλη σχέση της κινητής τηλεφωνίας με την τεχνολογία και την εξέλιξη αναγνωρίζεται από το σύνολο των επιχειρήσεων, καθώς 9 στις 10 συμφωνούν ότι η κινητή τηλεφωνία φέρνει την επιχείρηση πιο κοντά στην τεχνολογία και την εξέλιξη.

Ασφάλεια και αποτελεσματικότερη διαχείριση

Η πλειονότητα των επιχειρήσεων αναγνωρίζει επίσης τόσο τη μείωση της ανασφάλειας και αβεβαιότητας στην επικοινωνία (καθώς μπορείς να επικοινωνήσεις άμεσα για εργασιακά θέματα οποιαδήποτε στιγμή) όσο και την αποτελεσματικότερη διαχείριση / προγραμματισμό εργασιακών θεμάτων.

Αξιολόγηση της επιρροής της κινητής τηλεφωνίας στις επιχειρήσεις

Δύο υψηλότερες διαβαθμίσεις
(4=συμφωνώ και 3=μάλλον συμφωνώ)

Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στο Γενικό Κοινό

Έρευνα στην Κοινωνία

Η αίσθηση ελευθερίας που παρέχει η χρήση του κινητού τηλεφώνου αποτελεί το βασικότερο όφελος / πλεονέκτημα (7 στους 10) που αναγνωρίζει το γενικό κοινό.

Ελευθερία στην άμεση επικοινωνία

Η αίσθηση της ελευθερίας που παρέχει η χρήση του κινητού τηλεφώνου αποτελεί το κύριο πλεονέκτημα της κινητής τηλεφωνίας σύμφωνα με το γενικό κοινό (66%).

Ασφάλεια

Το αίσθημα της ασφάλειας –είτε αυτό αφορά τη δυνατότητα να επικοινωνήσεις από οποιοδήποτε μέρος είτε αφορά επικοινωνία σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης- είναι ξεκάθαρα το αμέσως επόμενο πλεονέκτημα / όφελος που αναγνωρίζει το γενικό κοινό.

Αντιλαμβανόμενα οφέλη / πλεονεκτήματα από τη χρήση κινητού τηλεφώνου - Αυθόρμητα

Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στο Γενικό Κοινό

Έρευνα στην Κοινωνία

Μοιρασμένες παρουσιάζονται και οι απόψεις του γενικού κοινού σχετικά με το ερώτημα αν η συσκευή του κινητού τηλεφώνου αποτελεί ένα πολυεργαλείο ή μια συσκευή επικοινωνίας.

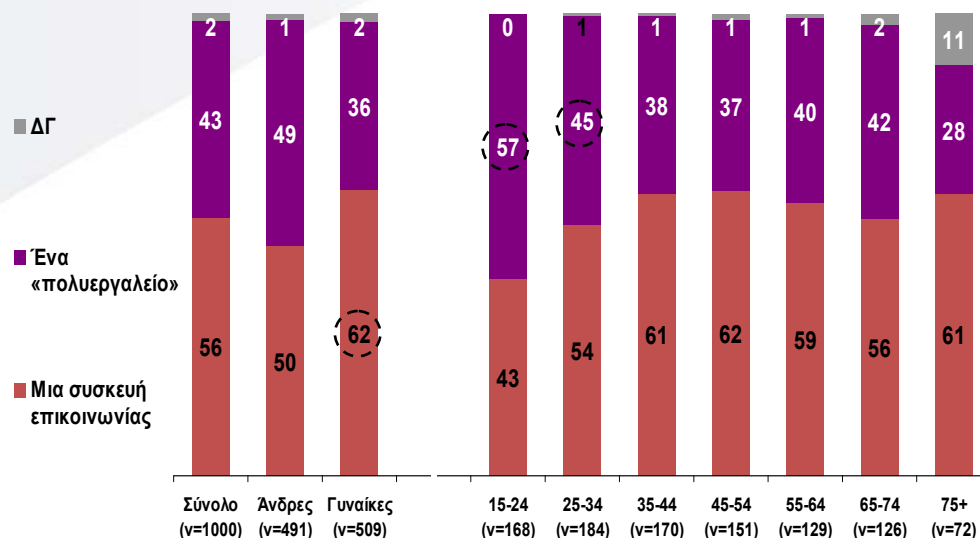
Οι γυναίκες θεωρούν το κινητό τηλέφωνο σαν μια συσκευή επικοινωνίας

Ενώ η γνώμη των ανδρών, στο συγκεκριμένο ερώτημα εμφανίζεται μοιρασμένη, 6 στις 10 γυναίκες θεωρούν το κινητό τηλέφωνο σαν μια συσκευή επικοινωνίας και όχι σαν ένα πολυεργαλείο.

Οι νεώτεροι (15-24 ετών) θεωρούν το κινητό σαν ένα «πολυεργαλείο»

Στην ανάλυση, ως προς την ηλικιακή ομάδα των ερωτώμενων είναι εμφανές ότι τα άτομα 15-24 ετών (και σε μικρότερο βαθμό οι 25-34 ετών) συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό –σε σχέση με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας– ότι το κινητό σήμερα είναι για αυτούς ένα «πολυεργαλείο» και όχι απλά μια συσκευή επικοινωνίας.

Συσκευή του κινητού τηλεφώνου: ένα πολυεργαλείο ή μια συσκευή επικοινωνίας;

Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στο Γενικό Κοινό

Έρευνα στην Κοινωνία

22 GROUP

Η ανάπτυξη των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα κρίνεται θετικά από το γενικό κοινό καθώς δίνει τη δυνατότητα της επιλογής (μεταξύ των εναλλακτικών προτάσεων) αλλά συμβάλει και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών.

Προσφορά πολλαπλών επιλογών / λύσεων αλλά και ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών

Η ανάπτυξη και η επιχειρηματική δραστηριότητα των εταιριών κινητής τηλεφωνίας στην Ελληνική αγορά επιφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα για τον τελικό καταναλωτή. Ποιοτικότερες υπηρεσίες και προϊόντα, παροχή πακέτων και υπηρεσιών που συμφέρουν τον καταναλωτή, μειωμένο κόστος ομιλίας, αλλά και γενικότερα η συνεισφορά στην οικονομία της χώρας είναι τα βασικότερα πλεονεκτήματα που αναφέρθηκαν.

Τομείς που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι 6 στους 10 ανέφεραν ότι οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα «λαμβάνουν όσα λιγότερα μέτρα μπορούν για την προστασία του καταναλωτή» ενώ 5 στους 10 συμφωνούν στο ότι οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα «δεν ενδιαφέρονται για τον Έλληνα πολίτη»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Απόψεις για τη χρήση της κινητής τηλεφωνίας σε προεπιλεγμένα κριτήρια

**Δύο υψηλότερες διαβαθμίσεις
(4=συμφωνώ και 3=μάλλον συμφωνώ)**

Οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στην χώρα μας...

Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στο Γενικό Κοινό

Έρευνα στην Κοινωνία

23 GROUP

Θετικότετη επιρροή της κινητής τηλεφωνίας στην κοινωνία ιδιαίτερα σε τομείς όπως εξοικείωση με την τεχνολογία και την εξέλιξη, ασφάλεια, επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών σε ιδιαίτερες ομάδες πληθυσμού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Νέες τεχνολογίες και εξέλιξη

Καθολική αναγνώριση για την επιρροή της κινητής τηλεφωνίας στην κοινωνία σε παραμέτρους που έχουν να κάνουν τόσο με την **εξοικείωση των νέων τεχνολογιών και εξελίξεων** αλλά και σε θέματα **βελτίωσης του επιπέδου ζωής** (π.χ. των ανθρώπων που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένοι) ακόμα και **διαχείρισης κρίσεων** (καθώς –η κινητή τηλεφωνία– μπορεί να βοηθήσει σημαντικά το έργο αρχών και φορέων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης).

Υπεύθυνη χρήση

Η ευρέως διαδεδομένη χρήση του κινητού τηλεφώνου επιβάλλει και κανόνες που αφορούν είτε θέματα ασφάλειας (83% δηλώνει ότι νιώθει ανασφάλεια γιατί πολλοί οδηγούν χωρίς Bluetooth) είτε κανόνες καλής συμπεριφοράς (87% δηλώνουν ότι τους ενοχλεί που κάποιοι δεν κλείνουν το κινητό τους στο σινεμά / θέατρο).

Αξιολόγηση της επιρροής της κινητής τηλεφωνίας στην κοινωνία

Δύο υψηλότερες διαβαθμίσεις
(4=συμφωνώ και 3=μάλλον συμφωνώ)

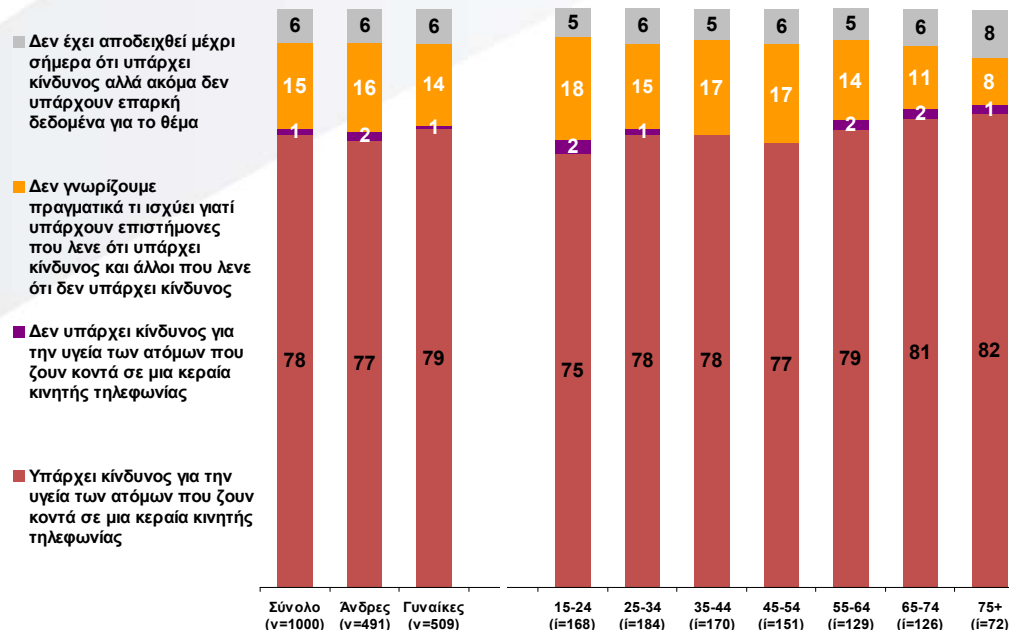
Η μεγάλη πλειονότητα του γενικού κοινού (8 στους 10) δηλώνει ότι υπάρχει κίνδυνος για την υγεία των ατόμων που ζουν κοντά σε μια κεραία κινητής τηλεφωνίας.

Ευαισθητοποίηση για θέματα υγείας και κεραιών κινητής τηλεφωνίας

Η συντριπτική πλειονότητα του κοινού λαμβάνει θέση συνδέοντας τους κινδύνους υγείας με μια κεραία κινητής τηλεφωνίας. Ωστόσο, 1 στους 5 δηλώνει ότι δεν μπορεί να γνωρίζει τι πραγματικά συμβαίνει κυρίως λόγω των αντικρουόμενων επιστημονικών μελετών ή της ανεπάρκειας επιστημονικών δεδομένων.

Απόψεις για την επικινδυνότητα των κεραιών κινητής τηλεφωνίας

Συνεισφορά της κινητής τηλεφωνίας στο Γενικό Κοινό

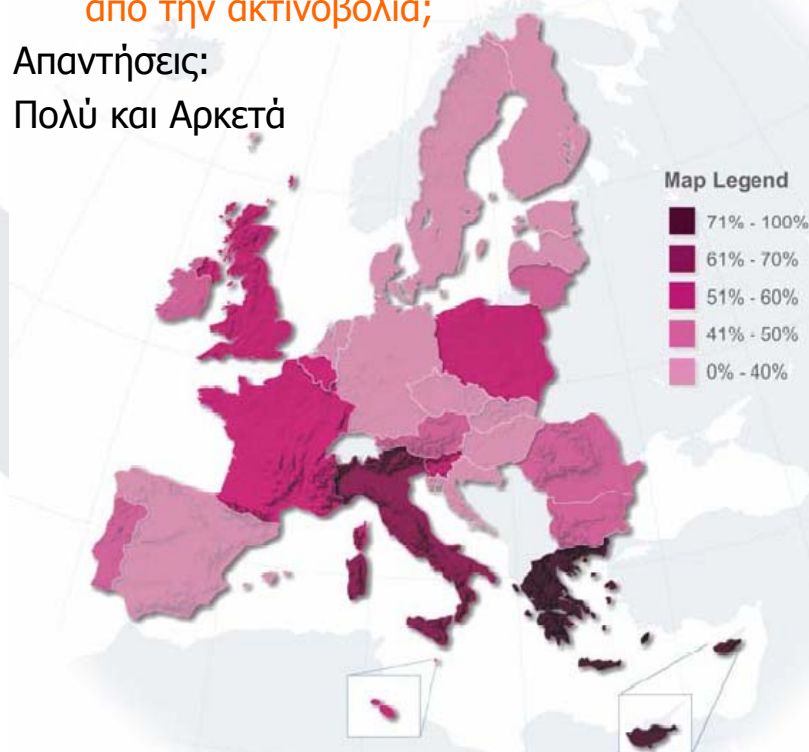
Έρευνα στην Κοινωνία

Τη στιγμή που ο Ευρωπαϊκός Μ.Ο. βρίσκεται στο 48%, το 86% των Ελλήνων ανησυχούν ότι η ακτινοβολία πιθανά βλάπτει την υγεία, σύμφωνα με πανευρωπαϊκή έρευνα του Eurobarometer

Ανησυχείτε για πιθανές επιπτώσεις στην υγεία
από την ακτινοβολία;

Απαντήσεις:
Πολύ και Αρκετά

EL	86%
CY	82%
IT	69%
LU	60%
SI	59%
PL	58%
MT	57%
BE	52%
FR	52%
UK	51%
PT	49%
EU25	48%
IE	47%
AT	41%
LT	41%
LV	39%

ES	38%
SK	38%
DE	35%
NL	31%
CZ	31%
EE	31%
HU	31%
DK	30%
FI	28%
SE	27%

Αντίστοιχα, οι Έλληνες δηλώνουν 87% «μη ικανοποιημένοι» από την πληροφόρηση που τους παρέχεται σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις υγείας από την ακτινοβολία, ενώ ο ευρωπαϊκός ΜΟ είναι 42%

Επενδύσεις στον Κλάδο Κινητών Επικοινωνιών

Ο κλάδος κινητών επικοινωνιών πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις για τη συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου.

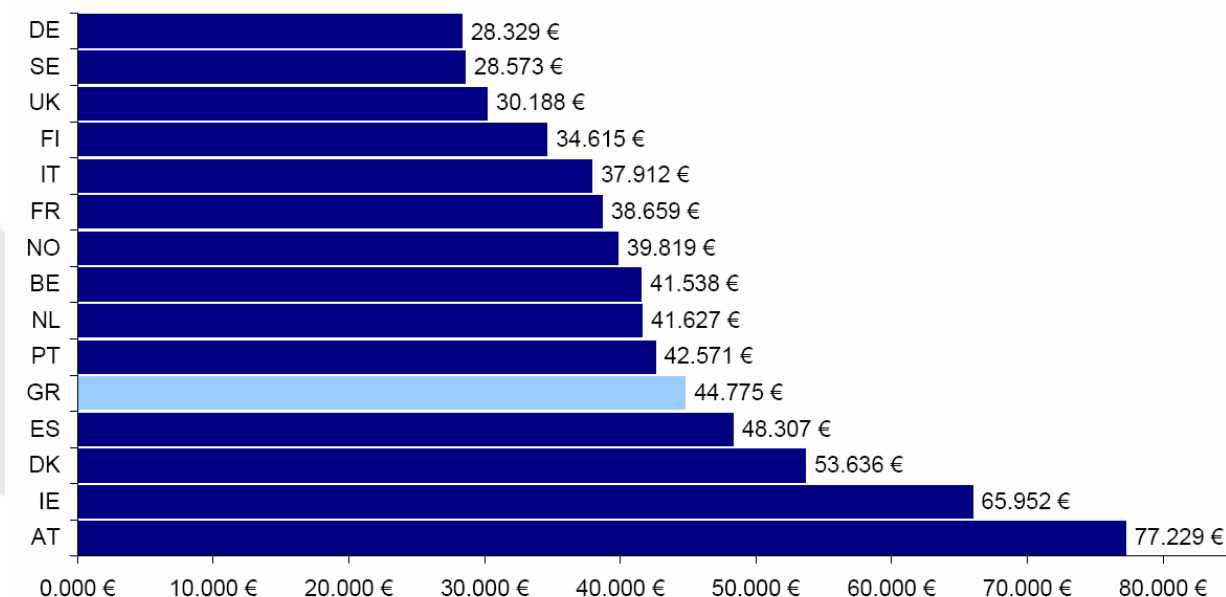
Σημαντικές επενδύσεις στην Ελλάδα

Ο κλάδος έχει επενδύσει μέχρι σήμερα € 5 δισ. Προγραμματίζονται επενδύσεις € 600 εκ. ανά έτος για τα επόμενα 3 έτη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Κατά Κεφαλήν Επενδυτικές Δαπάνες Κλάδου Κινητών Επικοινωνιών (2007)

Πηγή: Merrill Lynch (2008) European Wireless Matrix Q3 - Ανάλυση ΟΠΑ

Οικονομικά Στοιχεία του Κλάδου

Απόδοση Απασχολούμενων Κεφαλαίων

Η απόδοση απασχολούμενων κεφαλαίων του κλάδου αντιπροσωπεύει λογικά επίπεδα επενδυτικών αποδόσεων σε σύγκριση με άλλους κλάδους.

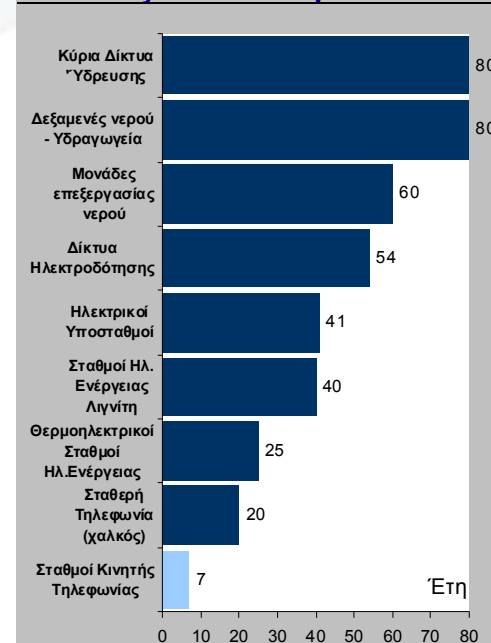

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Απόδοση Απασχολούμενων Κεφαλαίων Κλάδων - Ελλάδα 2007

Περιγραφή Κλάδου	Κέρδη προ Φόρου		Πλήθος Εταιρειών	ROCE %
	€ εκ			
Εμπόριο (Φάρμακα - Καλλυντικά - Απορ/ντικά)	448	295	26,3	
Εμπόριο (Χημικά - Αέρια - Χρώματα - Εκρηκτικά)	185	186	25,8	
Βιομηχανία (Προϊόντα Καπνού)	106	5	25,5	
Εμπόριο (Ιατρικά - Εργαστηριακά - Επιστημονικά)	193	230	24,6	
Εμπόριο (Διάφορα Είδη)	304	433	21,7	
Βιομηχανία (Προϊόντα Πετρελαίου & Ανθρακα)	603	18	17,8	
Εμπόριο (Ηλεκτρολογικό - Ηλεκτρονικό Υλικό)	150	272	17,5	
Εμπόριο (Ενδύματα - Υποδήματα - Δερμάτινα)	215	495	14,4	
Εμπόριο (Σουπερμάρκετ - Πολυκαταστήματα)	261	233	14,1	
Υπηρεσίες προς Επιχειρήσεις	141	647	14,0	
Πληροφορική	148	310	13,6	
Εταιρίες Χαρτοφυλακίου & Επενδύσεων	140	13	13,6	
Κινητή Τηλεφωνία	883	3	13,2	
Βιομηχανία (Προϊόντα μη Μεταλλικών Ορυκτών)	464	477	10,9	
Βιομηχανία (Φάρμακα - Καλλυντικά - Απορ/ντικά)	365	97	10,8	
Ιατρικές Υπηρεσίες	216	258	10,0	
Συμμετοχικές Εταιρίες	1.175	154	9,0	
Εμπόριο (Καύσιμα - Λιπαντικά - Υγραέρια)	118	117	8,9	
Βιομηχανία (Ποτά)	323	143	8,7	
Υπηρεσίες Μεταφορών	418	289	8,6	
Εμπόριο (Μεταφορικά Μέσα)	193	726	7,5	
Βιομηχανία (Μεταλλικά Προϊόντα & Κατασκευές)	238	436	7,0	
Βιομηχανία (Είδη Διατροφής)	325	772	5,1	
Ακίνητη Περιουσία	521	847	4,9	
Βιομηχανία (Μεταλλουργικά Προϊόντα)	110	29	4,2	
Τεχνικές - Οικοδομικές	383	1625	2,4	
Ενέργεια - Νερό	329	99	2,0	
Χρηματοδοτική Μίσθωση	113	12	1,8	

Ωφέλιμη Χρονική Διάρκεια Επενδύσεων Κινητής Τηλεφωνίας συγκριτικά με επενδύσεις άλλων υποδομών

Πηγή: AT Kearney - Mobile Industry Observatory 2008

Πηγή: ICAP Data Bank, ICAP Analysis; Κλάδοι με συνολικά κέρδη προ φόρων μεγαλύτερα €100εκ - έχουν εξαιρεθεί οι κλάδοι τυχερών παιχνιδιών, και τραπεζών

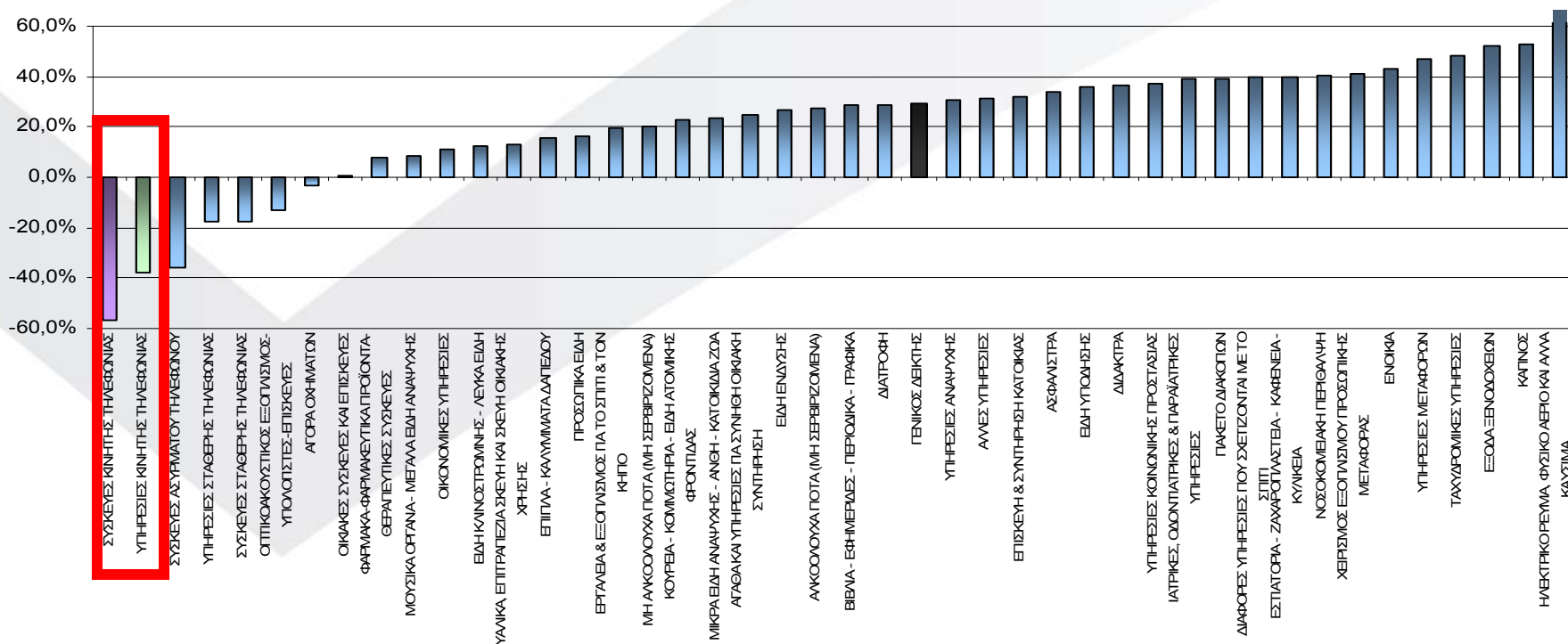
Η σωρευτική επίδραση του κλάδου κινητής τηλεφωνίας στο γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή ανήλθε σε -2,34% την περίοδο 2000 – 2007.

Επίδραση στον πληθωρισμό

Από τα 652 προϊόντα και υπηρεσίες που μετρώνται στο γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή από το 1999 έως το 2007, τη μεγαλύτερη σωρευτική μείωση παρουσιάζουν οι συσκευές κινητής τηλεφωνίας με 56,4% και οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας με 37,5%.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Η πτώση των τιμών στις υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών συμβάλλει στη μείωση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), συγκρατώντας τις πληθωριστικές πιέσεις.

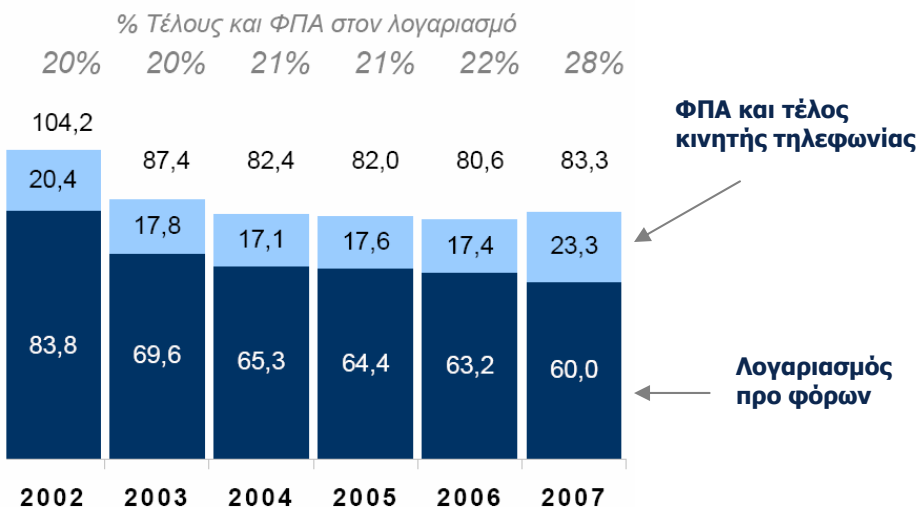

Δείκτες Τιμών Καταναλωτή

Υπηρεσιών Τηλεφωνίας-Μεταφοράς Δεδομένων
2005 = 100

€ - Κόστος Λογαριασμού με και χωρίς Φόρους

Πηγή: ΕΣΥΕ & ICAP

Παρά τη συνεχιζόμενη μείωση των τιμών, η Ελλάδα παραμένει ακριβή συγκριτικά με άλλες χώρες, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις τελικές χρεώσεις σε καταναλωτές που κάνουν χαμηλή χρήση.

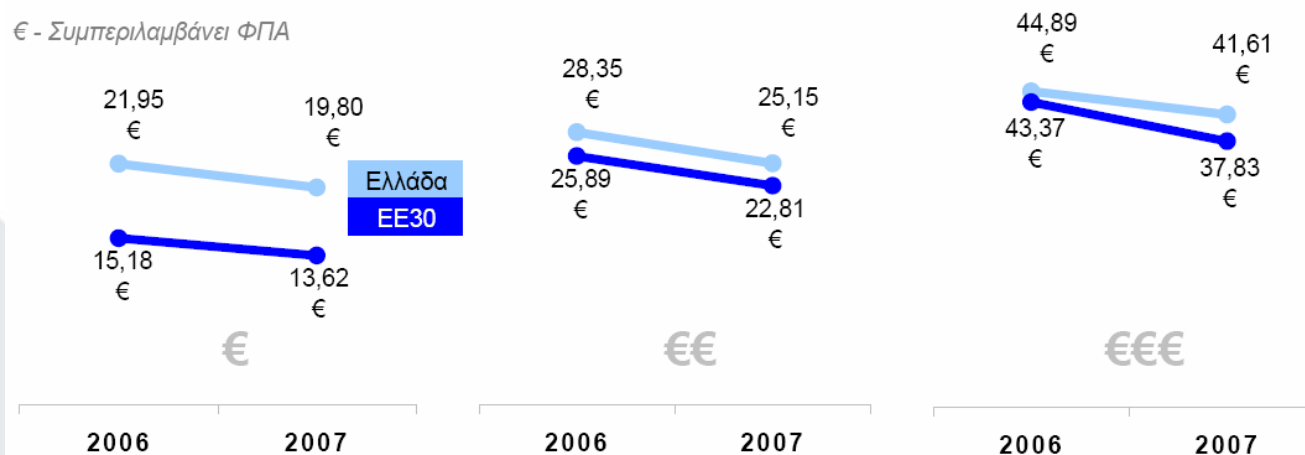
Σύγκριση Τιμών Συνδρομητικών Πακέτων Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας

Χαμηλό Συνδρομητικό Πακέτο

Μεσαίο Συνδρομητικό Πακέτο

Υψηλό Συνδρομητικό Πακέτο

€ - Συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ

Πηγή: 2007-Ετήσια Έκθεση ΕΕ, Εξέλιξη Τιμών Κινητής Τηλεφωνίας / DG INFSO (Καλάθι Προϊόντων 2006), Ανάλυση ICAP: Μέσος όρος των 2 παρουσιαζόμενων παρόχων

Η Ελλάδα έχει την υψηλότερη φορολογία από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

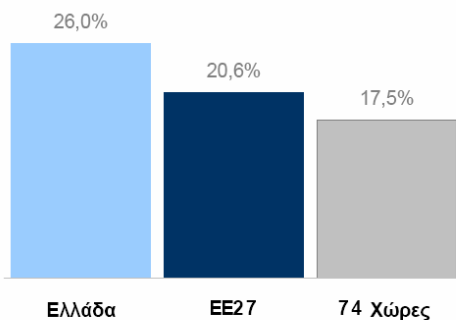
Ειδικό τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας

Η Ελλάδα είναι μία από τις ελάχιστες χώρες στις οποίες επιβάλλεται ειδικός φόρος σε όλους τους συνδρομητές συμβολαίου.

Η φορολογική επιβάρυνση πλήττει κυρίως τη χαμηλότερη χρήση κινητών υπηρεσιών.

Φόρος ως ποσοστό συνολικού κόστους Ιδιοκτησίας Κινητού

Η Ελλάδα έχει την υψηλότερη φορολογία (ΦΠΑ+Τέλη Συνδρομητών) από όλες τις χώρες της ΕΕ

Πηγή: Global Mobile Tax Review 2006-7, GSM-Deloitte

Ποσό Λογαρια σμού	Τέλος Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας	ΦΠΑ	Συνολική Φορολογική Επιβάρυνση
10 €	2 €	2,28 €	30%
50 €	5 €	10,45 €	23,6%
100 €	10 €	20,90 €	23,6%
250 €	10 €	49,40 €	19,2%

Ανάλυση Ανταγωνισμού

Ένταση Ανταγωνισμού στον Κλάδο

Ο κλάδος διέπεται από ικανοποιητικό ανταγωνισμό με σχετική σταθερότητα στα μερίδια αγοράς και μικρή διαφοροποίηση στα προσφερόμενα προϊόντα.

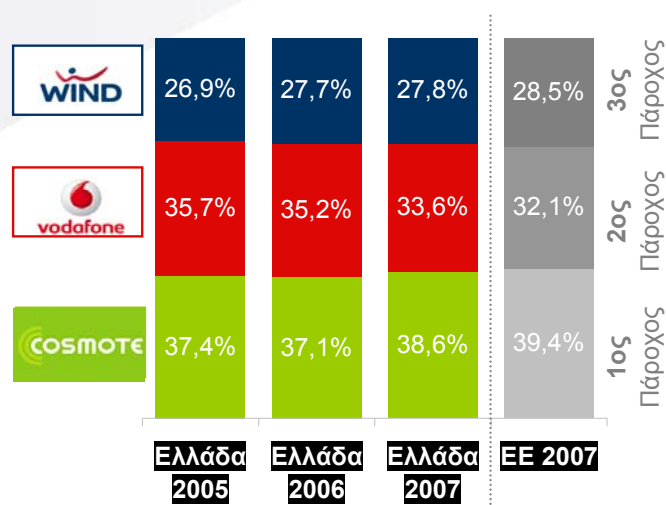
Ομοειδείς υπηρεσίες για οικιακούς και εταιρικούς πελάτες
Χαμηλός βαθμός διαφοροποίησης, τόσο σε επίπεδο χαρακτηριστικών όσο και σε επίπεδο τιμολόγησης.

Διαφοροποίηση μέσω εισαγωγής νέων προϊόντων ή/ και υπηρεσιών
Άμεσες αντιδράσεις σε καινοτομικές κινήσεις ανταγωνιστών.
Σχετικά μεγαλύτερο περιθώριο διαφοροποίησης στις υπηρεσίες δεδομένων και τις δεσμοποιημένες υπηρεσίες.

Μερίδια Αγοράς

Μερίδια Αγοράς στην Ελληνική Αγορά και μέσος όρος Ε.Ε βάσει του συνολικού αριθμού συνδέσεων

Πηγή : Έκθεση Προόδου Για Την Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών το 2007 (13η Έκθεση), Κλαδική Μελέτη ICAP

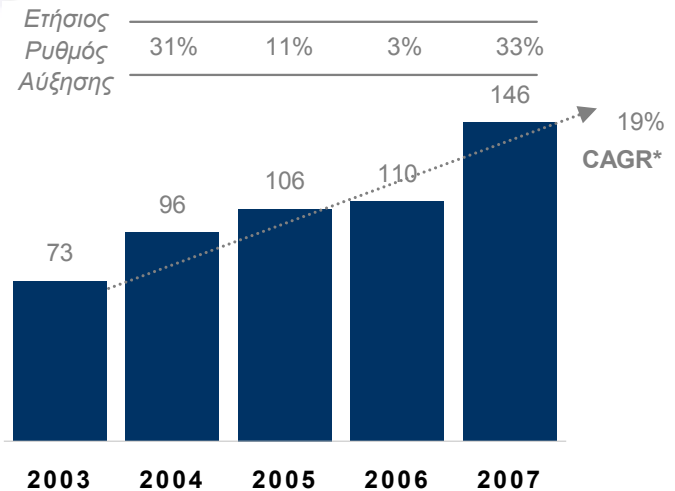
Ο ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών αποβαίνει σε όφελος των πελατών, με τους τελευταίους να αναμένουν καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών και ακόμα χαμηλότερες τιμές τα επόμενα χρόνια.

- Η ωρίμανση της αγοράς **εντείνει τον ανταγωνισμό** για τη διατήρηση της πελατειακής βάσης
 - Σημαντικές διαφημιστικές δαπάνες (€146,0 εκ. το 2007)
 - Μεγάλες επενδύσεις στην ανάπτυξη δικτύου διανομής (>400 καταστήματα για Vodafone – Wind, εξαγορά της ΓΕΡΜΑΝΟΣ από COSMOTE)
- Χαμηλά κόστη μετάβασης

Διαφημιστική Δαπάνη Κλάδου Κινητής Τηλεφωνίας

Συνολική Διαφημιστική Δαπάνη

* Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Αύξησης

Ανάλυση Ανταγωνισμού

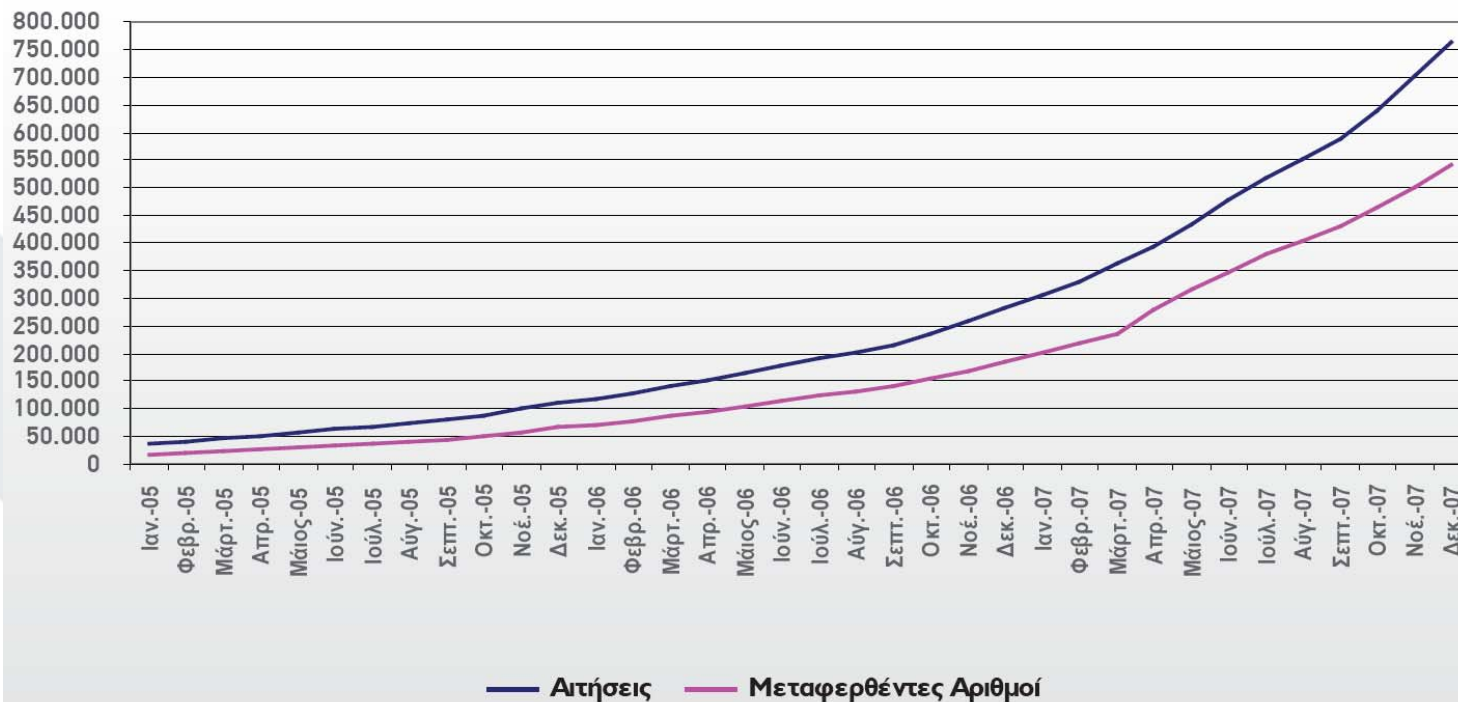
Σχέσεις με Πελάτες

Οι εταιρείες έχουν μειούμενο βαθμό πιστότητας πελατών όπως αποτυπώνεται στην αυξανόμενη φορητότητα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

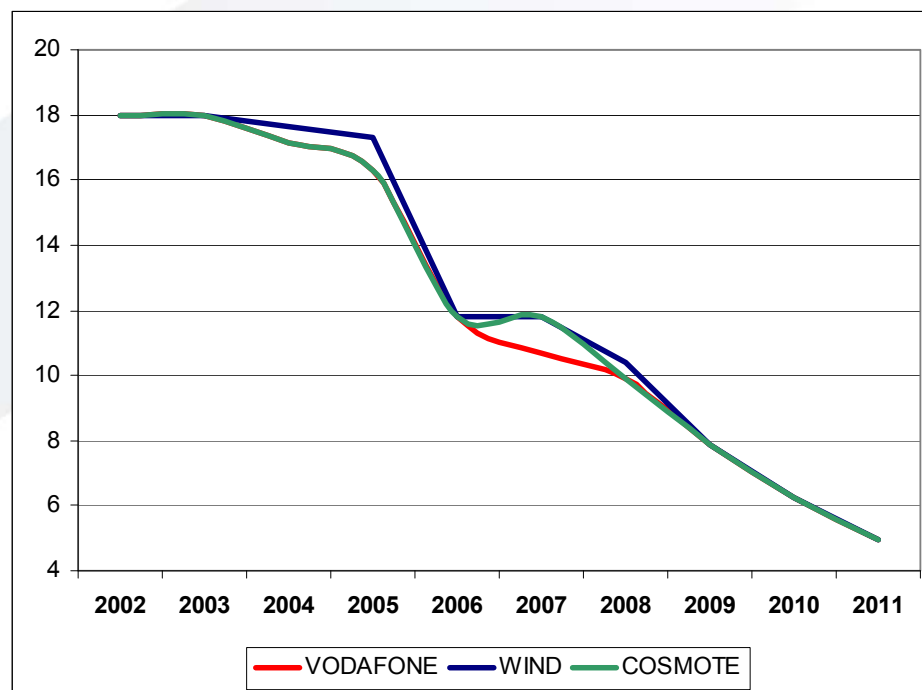
Αιτήσεις Φορητότητας

Μέχρι το 2011 αναμένεται σημαντική μείωση των τιμών στα τέλη τερματισμού η οποία θα ενθαρρύνει την αύξηση της χρήσης, όχι όμως σε βαθμό ικανό να αντισταθμίσει τις απώλειες εσόδων των εταιρειών.

- Κανονιστικές παρεμβάσεις στα τέλη τερματισμού και περιαγωγής
- Έως και 52% μειώσεις στα τέλη τερματισμού
 - 4,95 ευρώλεπτά από 01/01/2011
- Μείωση τιμών τελών περιαγωγής για υπηρεσίες φωνής και δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων SMS)

Εξέλιξη τιμών τελών τερματισμού

Ανάλυση Ανταγωνισμού

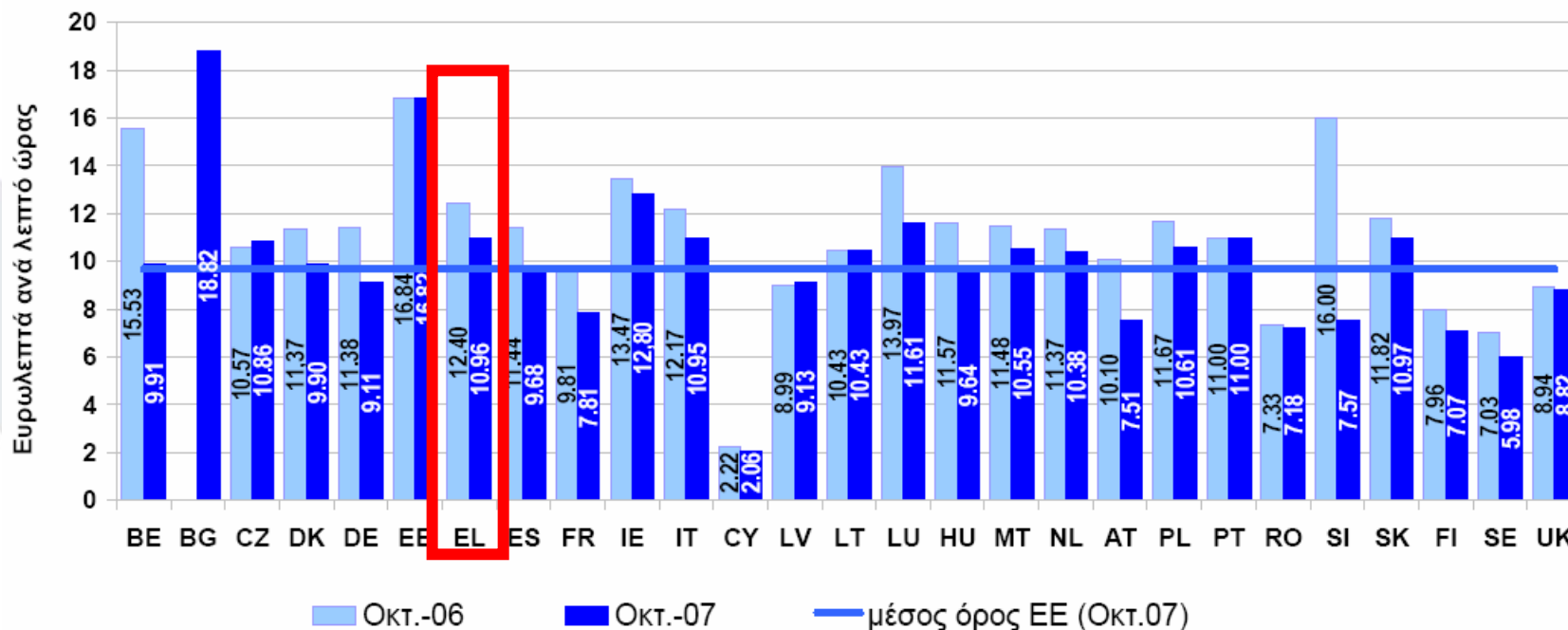
Τέλη Τερματισμού

Οι τιμές των τελών τερματισμού στην Ελλάδα δεν αποκλίνουν από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Αναμένεται περαιτέρω πτώση των τελών τερματισμού έως το 2011.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Πηγή: 13^η έκθεση προόδου για την ενιαία αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Ο Κλάδος της κινητής τηλεφωνίας και η Ευρυζωνικότητα

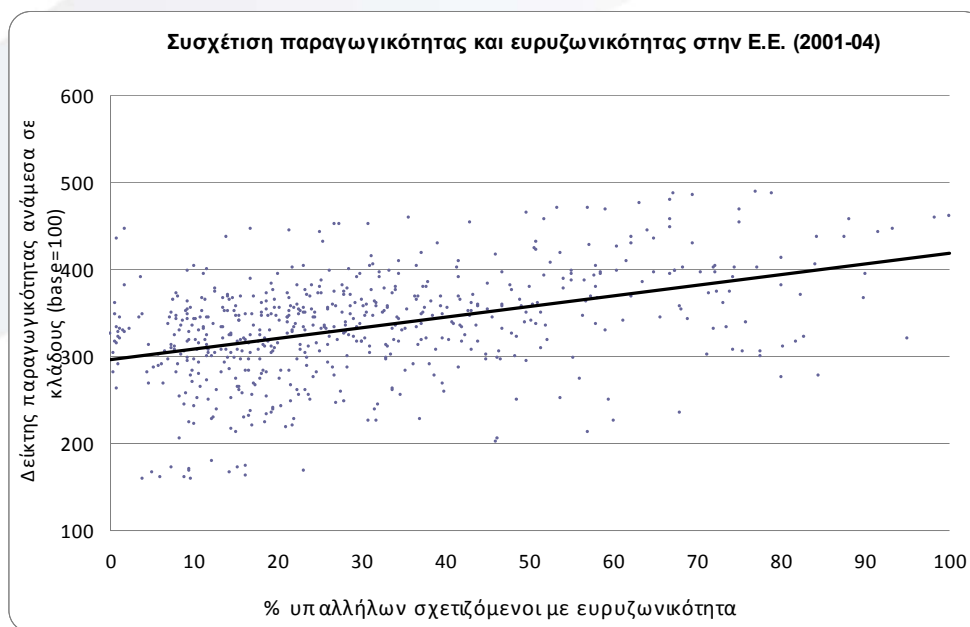
Σημασία και Διείσδυση Ευρυζωνικότητας

Η επέκταση της Ευρυζωνικότητας είναι προϋπόθεση για την τεχνολογική ανάπτυξη της χώρας.

Η σημασία της διείσδυσης της ευρυζωνικότητας είναι τέτοια, που ο συγκεκριμένος δείκτης αποτελεί έναν από τους 13 δείκτες που μετριοούνται (ο μόνος σχετικός με τις τηλεπικοινωνίες) για να καταδείξουν το βαθμό καινοτομίας της οικονομίας μιας χώρας.

Η Ελλάδα, σε αντίθεση με την επιτυχή της πορεία στην κινητή τηλεφωνία, παραμένει ουραγός στη διείσδυση της ευρυζωνικότητας και γενικότερα σε θέματα διαδικτύου.

- **Γραμμές σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης:** 9,1% στην Ελλάδα έναντι 20% στην Ε.Ε. (αρχές 2008)
- **Κάλυψη DSL:** 10% στην Ελλάδα έναντι 89,3% στην Ε.Ε. (τέλος 2007)
- **Ποσοστό πληθυσμού με πρόσβαση στο διαδίκτυο:** 22% στην Ελλάδα έναντι 58% στις χώρες του ΟΟΣΑ (2008)

Ο Κλάδος της κινητής τηλεφωνίας και η Ευρυζωνικότητα

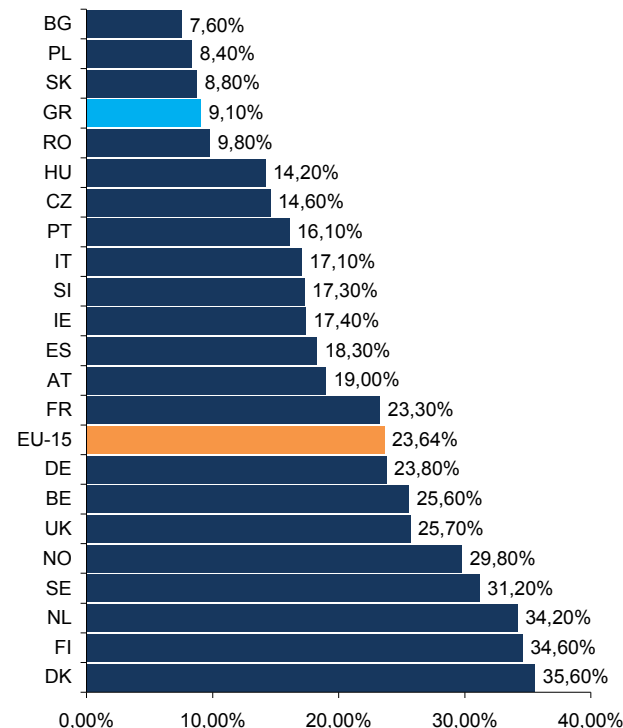
Το κινητό ως ευρυζωνική συσκευή

Το κινητό τηλέφωνο έχει τεράστιες δυνατότητες ως μέσο εξάλειψης του ψηφιακού χάσματος.

- **Γεωγραφικά**, η κατοχή υπολογιστή και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι πολύ υψηλότερες στην Αττική από ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή της χώρας.
- **Μορφωτικά**, η κατοχή υπολογιστή και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι πολύ υψηλότερες στις ομάδες πληθυσμού που έχουν ολοκληρώσει δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση από ό,τι στις ομάδες του πληθυσμού με βασική ή πρωτοβάθμια μόρφωση.
- Αντίθετα, η κατοχή και χρήση κινητού τηλεφώνου δεν παρουσιάζει καμία γεωγραφική ή μορφωτική διαφορά στη χώρα μας, γεγονός που καθιστά το κινητό τηλέφωνο ιδανικό μέσο για την προσέλκυση αποκλεισμένων ή υστερούντων σήμερα ομάδων του πληθυσμού στις ευρυζωνικές εφαρμογές και υπηρεσίες.

Βαθμός Διείσδυσης Ευρυζωνικότητας Ε.Ε.

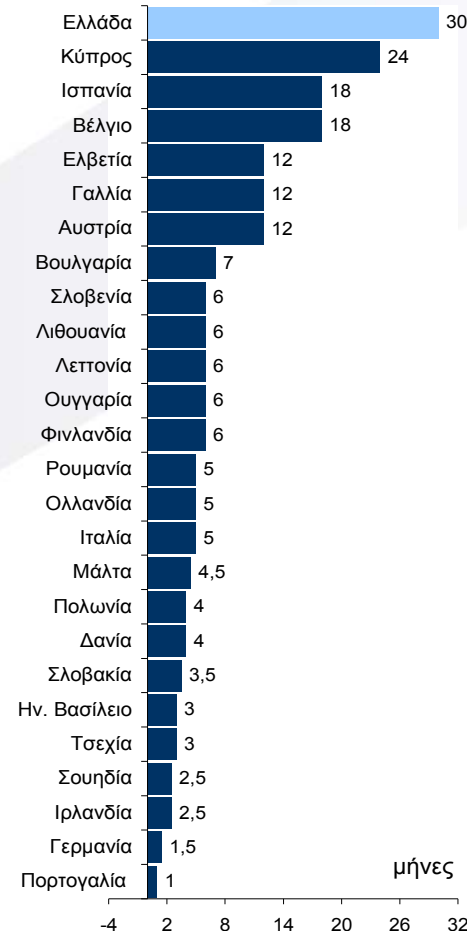

Πηγή: 13η Αναφορά Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Ε.Ε. (Ιανουάριος 2008)

Χρονοβόρα και κοστοβόρα διαδικασία αδειοδότησης κεραιών

- Η Ελλάδα παρουσιάζει ένα ιδιαίτερα ανελαστικό και δαιδαλώδες σύστημα αδειοδότησης.
- Σε συνδυασμό με το τρέχον νομικό καθεστώς που προβλέπει την εκ νέου αδειοδότηση του συνόλου του υφιστάμενου δικτύου, η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ σε μια σειρά από δείκτες:
 - Ο μέσος χρόνος αδειοδότησης μιας κεραιάς είναι 2,5 χρόνια (7 μήνες στην ΕΕ).
 - Το ποσοστό των αδειοδοτημένων σταθμών βάσης στο σύνολο του δικτύου είναι 6% (73% στην ΕΕ).
 - Για την αδειοδότηση μιας κεραιάς εμπλέκονται 9 διαφορετικές υπηρεσίες (1-2 στην ΕΕ).
- Η ανάγκη αλλαγών στο ισχύον πλαίσιο αναγνωρίζεται από όλους σχεδόν τους εμπλεκόμενους.

Σύγκριση χρόνου αδειοδότησης Σταθμών Βάσης ανα χώρα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Απόψεις φορέων

Διαδικασία αδειοδότησης

- Πολύπλοκη και ασαφής διαδικασία
- Ανεπάρκεια και ελλιπής κατάρτιση προσωπικού στις Περιφέρειες
- Αντικρουόμενες απόψεις για την καταλληλότητα του κεντρικού φορέα αδειοδότησης
- Συμφωνία απόψεων για τη συνεγκατάσταση κεραιών
- Συγκεκριμένο χρονικό όριο, πέραν του οποίου μια κεραία θα θεωρείται νόμιμη
- Παραμετροποίηση διαδικασίας, ώστε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά να εξαρτώνται από την τοποθεσία της κάθε κεραίας και τη φύση της
- Γνωστοποίηση της θέσης εγκατάστασης των κεραιών στην τοπική κοινωνία
- Ανάγκη πιστής τήρησης των νόμων από τις εταιρείες

Απόψεις φορέων (συνέχεια)

Ανησυχίες κοινής γνώμης

- Άγνοια των πολιτών στα ζητήματα που αφορούν την ακτινοβολία, τα ανώτατα όρια και τις επιπτώσεις της στην υγεία
- Αίσθηση ότι γίνονται προσπάθειες παραπλάνησης των φορέων και πολιτών με αυθαίρετη και κρυμμένη τοποθέτηση κεραιών
- Απουσία δημόσιων φορέων κατά τη διάρκεια συζητήσεων των ΜΜΕ για τους κινδύνους των κεραιών
- Ανάγκη ενημέρωσης τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινής γνώμης (κίνδυνοι κινητού σε σχέση με κεραίες)
- Ανάγκη επανασχεδιασμού του δικτύου με αύξηση της πυκνότητας και μείωση ορίου εκπομπής και δημιουργία εθνικού μετρητικού συστήματος ακτινοβολίας

Ο κλάδος της κινητής τηλεφωνίας στη χώρα μας έχει φτάσει σε επίπεδα ωριμότητας.

Προκειμένου να τονωθεί η ανάπτυξη του κλάδου στο μέλλον, προϋπόθεση αποτελεί η αντιμετώπιση των παραπάνω θεμάτων και προκλήσεων:

- Δημιουργία κλίματος διευκόλυνσης επενδύσεων, ιδιαίτερα στα δίκτυα και της υπηρεσίες
- Αποφυγή φορολογικών και κανονιστικών παρεμβάσεων που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και οδηγούν σε κάμψη της ζήτησης

Έτσι, ο κλάδος θα συνεχίσει τη θετική συνεισφορά του:

- Στο ΑΕΠ, την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Στην τόνωση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της τεχνολογικής εξειδίκευσης.
- Στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας (ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, σύγκλιση περιφέρειας/κέντρου, σύγκλιση Ελλάδας/ΕΕ).

